

"вексельних" грошей завжди буде залишатися нижче вартості "живих". І оскільки ситуація, що склалася у фінансовій системі країни, така, що тільки кредитування реального сектора (мова йде про зворотні кредити) може служити потужним джерелом поліпшення становища автотранспортних підприємств і обслуговуючих їх комерційних банків, вексельне кредитування буде з успіхом використовуватися між банками і їх клієнтами.

Фінансовий стан є найважливішою характеристикою ділової активності й надійності діяльності автотранспортного підприємства. Він визначає конкурентоспроможність АТП та його потенціал у діловому співробітництві, є гарантом ефективною реалізації економічних інтересів як самого підприємства, так і його партнерів. Тому за умов ринкової економіки істотно підвищився інтерес учасників економічного процесу до об'єктивної та повної інформації про фінансовий стан підприємства. Основою методики є теорія аналізу фінансової діяльності підприємства, що розглядає поняття "стабільний фінансовий стан" не тільки як якісну характеристику його фінансів, а як і кількісно вимірюване явище.

Література.

1. Ковалев В.В. Введение в финансовый менеджмент / В.В. Ковалев. – М. : Финансы и статистика, 2003. – 768 с.
2. Крейнина М.Н. Финансовый менеджмент / М.Н. Крейнина. – М. : Изд-во «Дело и Сервис», 2004. – 304 с.
3. Поддєрьогін А.М. Фінанси підприємства / А.М. Поддєрьогін. – К. : КНЕУ, 2004. – 546 с.
4. Шеремет А.Д. Комплексный анализ хозяйственной деятельности / А.Д. Шеремет. – М. : ИНФРА-М, 2006. — 415 с.

ІНВЕНТАРИЗАЦІЯ НА ПІДПРИЄМСТВАХ: ПИТАННЯ МЕТОДОЛОГІЇ І ПРАКТИКИ

*Савченко М. С., слухач магістратури
Науковий керівник: Вербицька В. І., к.е.н., доцент
Харківський національний автомобільно-дорожній університет*

Однією з найважливіших умов розвитку економіки і визначальним фактором успішного функціонування будь-якої організації або підприємства є його забезпеченість необоротними активами, а отже, і їхнє ефективне використання. Здійснення процесу

управління необоротними активами підприємств і організацій полягає у тому, аби забезпечити зростання ефективності їх використання, яке може бути можливим внаслідок раціонального використання підприємством власних фінансових ресурсів або зменшення потреби підприємства у залученому капіталі.

Відомо, що головною особливістю необоротних активів є їх багаторазове застосування в процесі повсякденної діяльності, виробничому процесі, збереження початкової форми (зовнішнього вигляду) протягом тривалого періоду, який складає більше одного року. Необоротні активи зношуються під впливом зовнішніх умов, а на протязі нормативного терміну мають переносити свою первісну вартість на кінцевий продукт діяльності підприємства. З окресленого випливає, що від правильного формування первісної вартості залежить і кінцевий результат діяльності суб'єкта господарювання.

Проблемним питанням обліку необоротних активів, як на рівні держави, так і на рівні підприємств присвятили праці вітчизняні вчені, зокрема: Л. Бровко, О. Богатченко [1], С. Ф. Голов [2], Н. Сушко [3], Т. Мац [4], О. Кушіна [5], А. Швець [6] та ін. Однак, ряд питань теоретичного та практичного характеру бухгалтерського обліку необоротних активів залишається недостатньо розробленим й вимагає вирішення із урахуванням особливостей вітчизняної економіки. Одним з таких питань є питання інвентаризації.

Отже, одним з основних та відповідальних напрямків роботи щодо обліку необоротних активів є проведення інвентаризації основних засобів, і, відповідно, це є головним етапом також і роботи інвентаризаційної комісії, в процесі роботи якої слід здійснити перевірку та підтвердити документально не лише фактичну наявність активів, а й становище кожного окремого об'єкта, правильність та достовірність оцінки його, за якою здійснюється на балансі процес його обліку. Все перераховане вимагає від фахівців організації наявності певного професійного досвіду та практичних навичок, оскільки різновидів необоротних активів у підприємства може бути багато: починаючи з транспортних засобів та комп'ютерного обладнання, закінчуючи звичайним прибиральницьким спорядженням [4].

Інвентаризацію необоротних активів і зобов'язань здійснюють, маючи за мету забезпечення достовірності даних фінансової звітності та бухгалтерського обліку. Цього можна досягти завдяки здійсненню перевірки та наявності документального підтвердження стану, наявності та оцінки вказаних об'єктів обліку.

Починаючи з 01.01.2015 р. процедура інвентаризації регулюється Положенням про інвентаризацію активів та зобов'язань, затверджене наказом Міністерства фінансів України 02.09.2014 р. за № 879 [7]. Означені принципи Положення про інвентаризацію уможливають процесу конкретизації основних завдань інвентаризації основних засобів, а саме, здійснити виявлення:

- фактичної наявності основних засобів, співставлення її з даними бухгалтерського обліку та встановлення розходження (надлишку або нестачі), чи їх відсутність;
- об'єктів, які не використовуються або є непридатними до використання з будь-яких причин;
- основних засобів, що вони не відповідають критеріям визнання.

Слід особливо відзначити, що інвентаризація повинна обов'язково проводитись при наявності наступних умов:

- перед складанням матеріалів річної фінансової звітності, враховуючи особливості проведення інвентаризації в строки, які визначено п. 10 р. I Положення про інвентаризацію;
- у разі припинення діяльності підприємства;
- у випадках техногенних аварій, стихійного лиха або пожежі на день після закінчення явищ);
- під час встановлення фактів зловживань або крадіжок, порчі матеріальних цінностей (на день установаження таких фактів);
- у випадку заміни матеріально відповідальних осіб. У разі наявності колективної (бригадної) матеріальної відповідальності, у випадку зміни керівника колективу або вибуття з колективу (бригади) понад половини його членів, а також за вимогою хоча б одного члена колективу або бригади (на день передачі-прийняття справ);
- після отримання судового рішення або на підставі документа органу (який оформлено відповідним чином), що має право вимагати, у відповідності Закону, проведення такої інвентаризації. При умові наявності таких обставин інвентаризація повинна розпочатися в строк і в обсязі, що їх вказують в документі зазначених органів, враховуючи при цьому, що це повинно статись не раніше дня отримання такого документа підприємством. Наочним прикладом ініціаторів обов'язкової інвентаризації є податківці, які мають право вимагати під час перевірок, згідно із пп. 20.1.9 ПКУ, проведення інвентаризації коштів, товарно-матеріальних цінностей та основних засобів,

У п. 10 р. I Положення [7] про інвентаризацію відносно необоротних активів передбачено деякі нюанси, а саме – інвентаризація перед здійсненням складання річної фінансової звітності повинна проводитись до дати балансу в строк:

– трьох місяців для необоротних активів (окрім об'єктів основних засобів, незавершених капітальних інвестицій, які на момент інвентаризації перебуватимуть поза межами підприємства, зокрема, морських і річкових суден, вантажних автомобілів, що відбудуть у тривалі рейси, тощо);

– до дати тимчасового вибуття з території підприємства об'єктів основних засобів, зокрема, морських і річкових суден, вантажних автомобілів, які відбудуть у тривалі рейси, інших матеріальних цінностей, які станом на дату інвентаризації перебуватимуть поза межами підприємства.

Основним джерелом інформації є інвентарні картки, які ведуться по кожному об'єкту або групі об'єктів, за якими є можливість відстеження зміни стану та частки конкретних об'єктів основних засобів, які відбулися на підприємстві, оскільки таких документах, серед іншого, зазначають:

- первісну вартість;
- стислу індивідуальну характеристику об'єкта;
- дату введення в експлуатацію;
- місцезнаходження об'єкта в експлуатації (цех, відділ, дільницю);
- назву об'єкта;
- документ, за яким і на підставі якого здійснено операцію з об'єктом основних засобів;
- метод і норми амортизації;
- інформацію щодо проведених ремонтів, поліпшення тощо.

Із змісту інвентарних списків можна отримати необхідні дані щодо пооб'єктного обліку основних засобів по місцях їх знаходження (експлуатації).

Крім того, слід знайти та здійснити перевірку правовстановлюючих документів (договорів купівлі-продажу, оренди тощо) й технічної документації на об'єкти основних засобів (креслення, технічні паспорти, інструкції, технічні описи тощо), а в процесі інвентаризації дослідженню також підлягають первинні документи щодо необоротних активів, які отримані в користування, наприклад, по договору оренди (лізингу).

Література.

1. Бровко Л. І. Фінансове забезпечення функціонування необоротних активів сільськогосподарського підприємства [Електронний ресурс] / Бровко Л. І., Богатченко О. І. – Режим доступу: <http://nauka.kushnir.mk.ua/?p=73891>
2. Голов С. Дискусійні аспекти амортизації / С. Голов // Бухгалтерський облік і аудит. – 2005. – № 5. – С. 3-8.
3. Сушко Н. Нове в нарахуванні зносу на необоротні активи / Н. Сушко // Все про бухгалтерський облік. – 2009. – № 120. – С. 23.
4. Мац Т. П. Класифікація основних засобів в обліково-управлінському аспекті / Т. П. Мац // Економіка АПК. – 2010. – № 10. – С. 95-102.
5. Кушіна О. Коли необоротні активи постають оборотними / О. Кушіна // Бухгалтерія. – 2008. – № 4. – С. 61-64.
6. Швець А. Г. Облік необоротних активів / А. Г. Швець // [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.rusnauka.com/12_KPSN_2010/Economics/63529.doc.htm
7. Положення про інвентаризацію активів та зобов'язань : Наказ 02.09.2014 р. № 879 [Електронний ресурс] / Міністерство фінансів України. – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z1365-14>

**ДЕЯКІ ПИТАННЯ УПРАВЛІНСЬКОГО ОБЛІКУ
НЕОБОРОТНИХ АКТИВІВ**

*Солом'яний С.С., слухач магістратури
Науковий керівник: Ковальова Т. В., к.е.н., доцент
Харківський національний автомобільно-дорожній університет*

В сучасних умовах господарювання необоротні активи відіграють визначальну роль, посідаючи вагомую частину майна будь-якого підприємства [1]. Важливими умовами вірної організації обліку основних засобів є використання єдиного принципу для їх оцінки для організацій та підприємств різних форм власності та господарювання.

В бухгалтерському обліку всі об'єкти необоротних активів мають свою вартість, що дозволяє узагальнити облікову інформацію, порівнювати об'єкти обліку, здійснювати економічні розрахунки. У процесі обліку необоротних активів, використовуються вартісні оцінки згідно з діючою нормативною базою, які ми представили в таблиці 1.